

ЕЛЕКТРОННЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Незалежна асоціація банків України

Національний банк України

Комітет з питань оподаткування
та обліку

Заступнику Голови
п. БОРИСЕНКУ Р.М.

Вих. № 3941-26/04
від 26.04.2017р.

копія: Головному бухгалтеру
Директору Департаменту
бухгалтерського обліку
п. ЛУКАСЕВИЧУ Б. В.

*Про надання банкам єдиної методології
щодо відображення грошового покриття,
в тому числі, за операціями з доміциляції векселів*

Шановний Романе Миколайовичу!

*Користуючись нагодою, висловлюємо Вам свою повагу та бажаємо
успіхів у Вашій професійній діяльності.*

Незалежна асоціація банків України (далі – НАБУ) звертається до Вас з проханням розглянути можливість застосування єдиних методологічних підходів з відображення в бухгалтерському обліку грошового покриття за операціями з доміциляції векселів, а саме - перенести облік з рахунку 2901 «Кредиторська заборгованість за розрахунками за цінними паперами для клієнтів» на рахунки 1602, 2602, 2622, як і за всіма іншими операціями.

Необхідність використання єдиної методології у бухгалтерському обліку даних операцій обґрунтовується наступним.

Це дозволить банкам на суму покриття зменшувати кредитний ризик під час розрахунку нормативів, резервів за кредитами відповідно до вимог МСФЗ, кредитного ризику відповідно до Постанови №351¹, коли банк є доміциліатом за векселем та одночасно, наприклад, є авалістом або векселедержателем.

Зараз відповідно до розділу XXXVI Постанови № 400² при здійсненні доміциляції векселів кошти векселедавця у вигляді покриття, як гарантія платежу за векселем, що банк отримує від платника, розміщуються за рахунками 2901, а не за рахунками 1602, 2602, 2622.

Проте рахунок 2901 не включений до переліку рахунків, за якими обліковуються суми грошового покриття та на які можна зменшувати кредитний ризик під час розрахунку нормативів Н2, Н5, Н6, Н7-Н9 відповідно до Інструкції № 368. Хоча, зарахування коштів на рахунок 2901 по своїй економічній суті відповідає операціям із зарахування грошового покриття для здійснення операцій з цінними паперами.

¹ Постанова Правління Національного банку України від 30.06.2016 р. № 351 «Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями» (із змінами).

² Постанова Правління Національного банку України від 22.06.2015 р. № 400 «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з цінними паперами та фінансовими інвестиціями в банках України» (із змінами).

Відповідно до ст.3 та ст.4 Закону України «Про обіг векселів в Україні», зобов'язуватися та набувати права за переказними і простими вексями на території України можуть юридичні та фізичні особи для оформлення грошового боргу за фактично поставлені товари, виконані роботи, надані послуги, за виключенням фінансових банківських векселів, векселів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та фінансових казначейських векселів. Банки у відповідності до ст. 4, 4¹, 5 Закону України «Про обіг векселів в Україні» мають право видавати фінансовий банківський вексель.

Відповідно до Постанови № 508³ :

«1.2. ...доміциліант - платник за векселем, який уповноважує доміциліата здійснити платіж за векселем у місці доміциляції - місцезнаходженні доміциліата. Місцезнаходження платника і доміциліата різні. Право доміцилювати вексель, тобто визначати особливе місце платежу (населений пункт, відмінний від місцезнаходження особи, яка зазначена як платник за векселем), належить виключно векседавцю як у простих, так і в переказних вексях;

доміциліат - особа, яка є особливим платником за векселем за дорученням і за рахунок доміциліанта. Місцезнаходження такої особи і доміциліанта різні

доміциляція векся - призначення за векселем особливого місця платежу, що відрізняється від місцезнаходження особи, яка зазначена як платник за векселем, шляхом проставлення доміциляційної формули. Під час складання векся векседавець може зазначити не лише особливе місце платежу, а й особу, яка оплатить вексель у місці доміциляції. Якщо така особа не зазначена, то її може зазначити трасат під час акцепту. Якщо він цього не зробить, то вважається, що акцептант сам виконає платіж у місці доміциляції;

11.7. Згідно з умовами договору з банком **платник за векселем зобов'язаний перерахувати в банк на відповідний рахунок достатню суму коштів для оплати векся.** За рахунок цих коштів банк як особливий платник або доміциліат здійснює платіж за векселем законному векселедержателю.

Кошти, що зараховані на відповідний рахунок, можуть бути використані для оплати векселів або повернені на вимогу платника на його поточний рахунок.»

Відповідно до п.112. Постанови № 351 «... банк під час розрахунку розміру кредитного ризику приймає вартість забезпечення у вигляді грошового покриття, що розміщене в банку-кредиторі, у розмірі незнижувального залишку, установленого умовами договору та підтвердженого фактичним рівнем залишку коштів на рахунку.

Таке грошове покриття має бути розміщене в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, також банк повинен

---

³ Постанова Правління Національного банку України від 16.12.2002 р. № 508 «Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій з вексями в національній валюті на території України» (із змінами).

забезпечити безперечний контроль та доступ до цих коштів у разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором, з урахуванням ризику перерахунку однієї валюти в іншу.

Також, за наданими фінансовими зобов'язаннями, банк має право застосовувати коефіцієнт кредитної конверсії (CCF), який дорівнює 0, для фінансових зобов'язань, за якими є грошове забезпечення (покриття), що відповідає наступним вимогам:

- безперечний контроль та доступ банку до грошового забезпечення;
- право банку здійснити договірне списання коштів з рахунку, на якому обліковується грошове забезпечення, у разі невиконання контрагентом зобов'язань перед банком;
- розміщення грошового забезпечення на строк, не менший, ніж строк цих зобов'язань (без права дострокового вилучення)».

Відповідно до вимог міжнародних стандартів, під час розрахунку резервів, сума грошового покриття, що розміщена в банку - кредиторі приймається як забезпечення за активною операцією у розмірі 100%.

Зараз відповідно до розділу XXXVI Постанови №400 при здійсненні доміциляції векселів кошти векселедавця у вигляді покриття, як гарантія платежу за векселем, що банк отримує від платника розміщуються за рахунками 2901, а не за рахунками 1602, 2602, 2622.

Враховуючи, що на даний момент Департамент методології бухгалтерського обліку НБУ розробляє проект, який об'єднує в собі всі операції за фінансовими інструментами, що призведе до скасування Постанови № 400 та Постанови № 481⁴, та в зв'язку із впровадженням МСФЗ 9, просимо Вас, шановний Романе Миколайовичу, розглянути можливість внесення змін щодо обліку операцій з розміщення коштів (покриття), як гарантію платежу при доміциляції векселів (тратт) в частині використання рахунку 2901, змінивши його на рахунки 1602, 2602, 2622.

Сподіваємось на плідну подальшу співпрацю та зворотній зв'язок.

З повагою

Виконавчий директор

Олена Коробкова

Вик. Косточкіна О.
300-10-15

---

⁴ Постанова Правління Національного банку України від 27.12.2007 р. № 481 «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку кредитних, вкладних (депозитних) операцій та формування і використання резервів під кредитні ризики в банках України» (із змінами).